

JAARBERICHT JR SHIPPING GROEP 2018 / 2019

INHOUD

Verantwoording	2
Bericht van de directie	3
1 De stand van zaken	4
2 Markontwikkelingen	8
3 Uitdagingen en ambities	12

Verantwoording

JR Shipping, gevestigd in Harlingen, is in 1993 opgericht als kapitein/eigenaarbedrijf. De rederij begint met de exploitatie van een kleine vloot compacte multipurpose schepen, maar verlegt haar activiteiten in 2000 naar de groeiemarkt voor containerfeeder schepen. De vloot groeit snel, tot 23 containerfeeder schepen in 2009. Om haar vloot te financieren, brengt de rederij in eigen beheer scheepsparticipaties op de markt.

Tot medio 2008 profiteren de rederij en haar investeerders van goede exploitatie-resultaten. Deze komen als gevolg van de crisis onder druk te staan. Binnen de uitdagende omstandigheden weet JR Shipping een aantal belangrijke crisis overbruggende maatregelen te treffen en de meeste schepen in de vaart te houden.

Vloot- en marktbeleid

In 2008 kiest JR Shipping voor diversificatie. De rederij koopt twee multipurpose schepen aan, verwerft diverse scheepsmanagementopdrachten voor derden, is succesvol betrokken bij ingrijpende herfinancierings- en herstructureringsprojecten en richt in 2010 SeaZip Offshore Service op, dat focust op service schepen die actief zijn bij aanleg en onderhoud van offshore windturbineparken en binnen de offshore olie- en gasindustrie.

Rederijgroep JR Shipping richt zich op:

- ▶ exploitatie en management van containerfeeder schepen;
- ▶ exploitatie en management van service- en surveyschepen voor de offshore energie-industrie, onder de vlag van dochteronderneming SeaZip Offshore Service;
- ▶ kansen op de markt voor multipurpose schepen.

Bovendien bedient JR Shipping uiteenlopende maritieme marktpartijen met gespecialiseerde, aan de scheepvaart gerelateerde services als:

- ▶ scheepsmanagement;
- ▶ bevrachtingsdiensten;
- ▶ aankoop- en verkoopondersteuning;
- ▶ ontwikkeling en uitvoering van herstructureringsprogramma's;
- ▶ emissies, fondsbeheer en (her)financiering.

Berichtgeving

JR Shipping gaat met haar marktrelaties, investeerders en toeleveranciers duurzame partnerrelaties aan, waarin maximale transparantie en informatieoverdracht centraal staan. Met dit jaarbericht biedt de rederijgroep inzicht in recente en toekomstige markt- en bedrijfsontwikkelingen. Aan de inhoud van het jaarbericht 2018/2019, waar geen rechten aan ontleend kunnen worden, is de grootst mogelijke zorg besteed.

Harlingen, mei 2019

JR SHIPPING GROEP

Bericht van de directie

In 2018 beleefde onze rederijgroep haar 25-jarig bestaan. Er waren successen om op terug te blikken, maar er waren ook teleurstellingen om bij stil te staan. Zo moesten we in 2018 definitief vaststellen dat er geen perspectieven meer waren voor het bestaande exploitatiebedrijf voor elf van onze containerfeeder schepen, JR Fleet Fund CV. Dit was een smet op ons jubileumjaar.

Als ondernemers hebben wij de plicht naar onze klanten en businesspartners én naar alle zeevarenden en medewerkers van onze managementorganisatie om de continuïteit van ons rederijbedrijf veilig te stellen. Daarin staat het behoud van goede schepen centraal. Voor de elf genoemde containerfeeder schepen, die de ruggengraat van onze activiteit vormen, is uiteindelijk een nieuw continuïteitsperspectief gerealiseerd.

De focus blijft gericht op de inzet van containerfeeder schepen, activiteiten op de multipurpose schepen markt en een breed aanbod van diensten aan de offshore industrie onder de vlag van SeaZip Offshore Services. Daarnaast blijven wij sterk inzetten op het initiëren en uitvoeren van gespecialiseerde diensten aan derden, gebaseerd op onze expertise in scheepsmanagement en –financiering.

Ons vizier is gericht op de toekomst, op vernieuwing binnen onze eigen organisatie en uitdagende ontwikkelingen in de scheepvaartindustrie. Omdat we de overgang van 2018 naar 2019 hebben beleefd als kantelmoment, hebben we van de gelegenheid gebruikgemaakt ook onze jaarlijkse berichtgeving te vernieuwen. Dit eerste verslag ‘nieuwe stijl’, waarin we terugblikken én vooruitblikken, is daar het gevolg van.

Met dit verslag bieden we onze rederijrelaties inzicht in de belangrijkste activiteiten en ontwikkelingen. Daarbij leggen we graag de nadruk op onze missie: excellente performance op de markten die wij bedienen, met de inzet van eersteklas schepen, de ervaring van betrokken maritieme professionals en de veelzijdige expertise van onze walorganisatie.

Harlingen, mei 2019

Jan Reier Arends

Sander Schakelaar

Managing Owners van de JR Shipping Groep

In 2018 beleefde rederijgroep JR Shipping haar 25-jarig bestaan. Hier is uiteraard bij stilgestaan, met name in de kring van medewerkers, oud-medewerkers en vaste rederijrelaties, maar er was geen ruimte voor feestelijkheden. Tijdens een speciale dag voor zeevarenden, ontving de rederijdirectie uit handen van een delegatie van het zeevarend personeel een bijzondere collage als teken van betrokkenheid en geloof in de toekomst van het rederijbedrijf.

De rederij koos er bewust voor het 25-jarig bestaan niet uitdrukkelijk te vieren, omdat de achterliggende jaren van recessie nog steeds van grote invloed zijn op de bedrijfsvoering en met name op onze vennootrelaties die investeerden in de JR Fleet Fund-schepen.

JR Fleet Fund CV

In 2018 moesten de rederij en haar vennootrelaties zich definitief neerleggen bij de wetenschap dat er geen continuïteitsperspectieven meer bestonden voor JR Fleet Fund CV, waarin elf containerfeeder schepen werden geëxploiteerd. JR Shipping realiseerde dit verzamelfonds in 2012, in samenspraak met de HSH Nordbank en de vennootrelaties. Met deze herstructurering konden nieuwe financieringskaders worden gecreëerd, waarmee de continuïteitvoorwaarden voor de schepen werden verbeterd en vermogensverlies voor de investeerders/vennootrelaties werd voorkomen op dat moment.

Bepalend voor de houdbaarheid van de oplossing was structureel marktherstel. Dat bleef, ondanks enkele momenten van opleving, uit. JR Fleet Fund CV kwam daardoor meerdere malen opnieuw in zwaar weer te verkeren. Verdere maatregelen om de aanhoudende crisis te overbruggen, waren nuttig. Tot eind 2017.

Nieuwe reddingsactie

Begin 2016 wist de rederij al een mogelijke nieuwe financier te vinden voor de schepen. Dit was van cruciaal belang aangezien de financieringsafspraken met HSH

Nordbank in 2019 hoe dan ook zouden aflopen omdat duidelijk was geworden dat de bank 'niet presterende leningen' wilde verkopen om hun balans te verbeteren. Het was daarom verstandig om zelf pro-actief op zoek te gaan naar een nieuwe financier. Het bod dat de financier toen uitbracht, werd echter door de bank als 'te laag' afgewezen. In 2017 is vervolgens opnieuw met de bank onderhandeld over een onderlinge herstructurering van de lening. Er werd een vorm gevonden die werkbaar leek, maar ook deze oplossing werd in september 2017 alsnog afgewezen, waarbij de bank aangaf afstand te willen doen van haar belangen in de CV. Om een desastreuze verkoop van alle schepen af te wenden, zijn de contacten met de eerdere kandidaat-financier, een Engelse investeerder, hernieuwd. Deze bleek alsnog geïnteresseerd in een overname van de leningvordering.

Overdracht leningvordering

Over deze mogelijkheid werd eind 2017 overeenstemming bereikt. Onder instemming van de vennootrelaties kon de leningvordering eind 2017 aan de kredietinvesteerder worden overgedragen. Vervolgens is de rederijgroep zich in het belang van de vennoten blijven inzetten voor een mogelijke herstructurering. In mei 2018 bleek dat de perspectieven voor vennoten in JR Fleet Fund CV alsnog verloren gingen. De Engelse investeerder zag geen perspectief in de voortzetting van de exploitatie van de schepen in de huidige vorm. Daarmee werd het onafwendbaar voor de vennoten om definitief afscheid te nemen van hun eigendomsbelangen in de elf JR Shipping-schepen.

De teleurstellende ontwikkeling voor de vennootrelaties, die aanzienlijke verliezen moesten accepteren, leidde in de zomer tot een korte periode van publiciteit rond de rederijgroep. Hier is professioneel mee omgegaan. De rederij, die zelf ook een gevoelig verlies leed als grote belanghebbende in JR Fleet Fund CV, kon aantonen correct te hebben geopereerd en zich zware inspanningen te hebben getroost om voor de investeerders nog een zekere compensatie te vinden voor verlies van geïnvesteerd vermogen, veroorzaakt door de zeer teleurstellende marktomstandigheden waarin de JR Fleet Fund-schepen de afgelopen tien jaar moesten opereren.

Nieuw containerfeeder exploitatiebedrijf

In de tweede helft van 2018 hebben de rederij en de Engelse investeerder voorbereidingen getroffen voor de overdracht van de elf schepen uit JR Fleet Fund CV, die overigens al die tijd beschikbaar zijn gebleven voor de chartermarkt. Voor de verdere exploitatie van de schepen is een nieuw fonds opgericht: Container Fleet Fund CV. Deze is in economisch eigendom van de Engelse financier. Aan dit nieuwe containerfeeder-exploitatiebedrijf is de ambitie verbonden om er meer schepen aan toe te voegen als zich daartoe interessante investeringsmogelijkheden voordoen. Daar zijn in 2018 voorbereidingen voor getroffen, die begin 2019 resulteerden in de vergroting van de containerfeeder-capaciteit.

Rederij voegt vier 1.436 TEU feederschepen toe aan haar vloot

De uitbreiding op de bestaande containerfeeder-capaciteit betreft vier moderne schepen die in de markt bekendstaan als de 'A-dijk-schepen'. In februari 2019 vond een succesvolle overdracht plaats van het m.s. Aalderdijk en m.s. Akerdijk, door JR Shipping omgedoopt tot m.s. Essence en m.s. Escape. Begin maart 2019 is de Alsterdijk omgedoopt tot de Esperance. Later volgt m.s. Amerdijk. De vier, samen goed voor een capaciteit van ruim 4.500 TEU, zijn in 2011 gebouwd in China en voldoen aan de ijsklasse 1A. De bestaande chartercontracten lopen door. ▶▶

Aankoop SeaZip surveyschip

Ook dochteronderneming SeaZip Offshore Service wist in 2018 een vloottuitbreiding te realiseren. In samenwerking met partnerbedrijf Deep Hydrography Geophysics in Amsterdam kocht SeaZip een bestaand survey-/ROV-schip. Het schip, in 1981 gebouwd in Noorwegen, is na een volledige refit omgedoopt tot SeaZip Fix en uitgerust met geavanceerde survey-apparatuur. Het schip van 42,24 meter lang voldoet aan de DP1 eisen en biedt uitgebreide accommodatiefaciliteiten, waardoor 24/7 inzet mogelijk is.

Verkoop schepen

Door de gerealiseerde uitbreiding met de vier bestaande containerfeeder schepen en de aankoop van de SeaZip Fix slaat de vlootbalans per 2019 gunstig uit, ondanks het feit dat in 2018 ook schepen verkocht moesten worden. Dit ging om één containerfeeder schip, het m.s. Evolution (1.050 TEU), en de twee multipurpose schepen die de rederij sinds 2011 in de vaart had, het m.s. Esprit en Estime. In 2018 is het verkoopproces voor de drie schepen opgetuigd. Hierin speelde JR Ship Brokers & Consultants een sleutelrol.

JR Ship Brokers & Consultants wist voor de schepen een marktconforme prijs te realiseren, waarbij dient te worden aangemerkt dat het prijsniveau op de markt voor tweedehands schepen als gevolg van de crisis nog steeds geen recht doet aan een gangbare restwaarde van de schepen onder gemiddelde marktomstandigheden. De schepen zijn in februari 2019 aan hun respectievelijke nieuwe eigenaren overgedragen.

Opportunity Investments

JR Shipping identificeerde in 2018 een aantal opportunity investments en heeft met betrekking tot enkele schepen concreet actie ondernomen om tot een acquisitie te komen. Om snel op uitzonderlijke aankoopkansen te kunnen reageren, werden in de zomer van 2017 JR Shipping Opportunity Obligaties uitgegeven. JR Ship Investments, de emissie- en fondsbeheerspecialist van de rederij, wist het project rond half juli 2017 af te sluiten. Alle beschikbare obligaties konden geplaatst worden, waarmee het streefbedrag van € 2.475.000,- werd gerealiseerd. Obligatiehouders ontvingen steeds een rente op jaarbasis van 5%. Eind 2018 is nog een investeringsmogelijkheid aan de obligatiehouders voorgelegd, waar onvoldoende interesse voor bleek te bestaan. Om deze reden besloot de rederij het nominale bedrag van de obligaties begin 2019 aan de obligatiehouders terug te betalen, met dien verstande dat de rederij wel continue nieuwe aankoopmogelijkheden blijft bestuderen.

De JR Shipping vloot in 2018 en 2019

Rederijgroep JR Shipping begon 2018 met de verantwoordelijkheid voor de exploitatie en het scheepsmanagement van vijftien containerfeeder schepen, twee multipurpose schepen en zes SeaZip offshore service schepen. In april 2018 kwam hier een survey-/ROV-schip bij, de SeaZip Fix. Bovendien is de rederij verantwoordelijk voor het technische scheepsmanagement van charterzeilschip clipper Stad Amsterdam. Voor elf containerfeeder schepen werden in de tweede helft van 2018 voorbereidingen getroffen voor een nieuw exploitatiebedrijf, de Container Fleet Fund CV. Deze is opgericht met de ambitie om er meer schepen aan toe te voegen. Begin 2019 is de eerste vlootuitbreiding met drie containerfeeder schepen geëffectueerd; de overdracht

van een vierde schip is aanstaande. Begin 2019 verkocht JR Shipping één containerfeeder schip, het m.s. Evolution en twee multipurpose schepen die de rederij sinds 2011 in de vaart had.

De vloot die JR Shipping in 2019 exploiteert, bestaat uit:

- ▶ 18 containerfeeder schepen, variërend in capaciteit van 750 tot circa 1.500 TEU;
- ▶ 6 SeaZip offshore service schepen (crew transfer vessels);
- ▶ 1 SeaZip survey-/ROV schip en een wisselend aantal offshore schepen in opdracht van derden;
- ▶ 1 tallship (de driemaster/clipper Stad Amsterdam).

JR Shipping was in 2018 actief op de markten voor containerfeeder vaart, multipurpose vaart en offshore service- en survey schepen. Met uitzondering van de offshore service schepen, die zijn eigen dynamiek kent, was het marktklimaat voor containerfeeder en multipurpose schepen nog steeds uitdagend. Dit had zijn impact op de samenstelling van de vloot. De rederij zag zich onder meer genoodzaakt twee multipurpose schepen van de hand te doen. Dit neemt niet weg dat de rederij gefocust blijft op kansen op deze markt, ofwel in de vorm van opportunity investments, ofwel in de vorm van managementopdrachten voor derden.

Markt voor containerfeeder schepen

Door de lange reeks van crisisjaren, begonnen met de internationale kredietcrisis van 2008, staan de tarieven op de markt voor containerfeeder schepen al lange tijd extreem onder druk. Er waren enkele oplevingen, maar hier volgde steeds een nieuwe marktdip op. JR Shipping trof telkens tijdig maatregelen om haar schepen de crisisperiode te laten overbruggen, maar kon niet voorkomen dat er afstand moest worden gedaan van aan aantal schepen.

De markt gedroeg zich in 2018 opnieuw grillig en teleurstellend. In 2017 wezen alle signalen op marktherstel en waren de analisten ervan overtuigd dat het herstel ten langen leste structureel zou zijn. In 2018 werd dit gelogenstraft. Vanaf eind juli 2018 kwamen de tarieven opnieuw onder druk te staan en kwam zelfs 2 tot 3% van de beschikbare wereldwijde containerfeeder schepen stil te liggen. Ondanks deze uitdagende omstandigheden, bleven de meeste containerfeeder schepen van JR Shipping verhuurd, wat niet op de laatste plaats te danken is aan de inspanningen en expertise van Confeeder Shipping & Chartering.

Afnemende capaciteitsaanbod, groeiende vraag

Als in elke scheepvaartmarkt blijft de balans in vraag en aanbod ook binnen de containerfeeder vaart bepalend voor de chartertarieven. Die balans was al precair bij het uitbreken van de crisis in 2008 en is door het stilvallen van de wereldhandel volledig verstoord geraakt. Intussen is veel capaciteit uit de markt verdwenen en dat proces zet door, met 1 tot 2% per jaar. De verwachting is dat de vraag naar capaciteit de komende jaren toeneemt, wat tot betere tarieven zal leiden.

Markt voor multipurpose schepen

Bij de oprichting van JR Shipping, in 1993, richtten de scheepvaartactiviteiten zich op de markt voor multipurpose schepen. Vanaf 2000 specialiseerde de rederij zich in containerfeeder schepen. Vanaf 2008 keerde JR Shipping in het kader van haar diversificatiebeleid terug naar multipurpose vaart met de aankoop van twee eigen schepen, m.s. Esprit en Estime, en een scheepsmanagementopdracht van een Noors collega-rederijbedrijf voor het management over de zusterschepen m.s. Hagland Captain en m.s. Hagland Chief. De vier schepen werden gefinancierd met behulp van een nieuwe type, fiscaal aantrekkelijke scheepsparticipaties. De emissies werden in 2009 respectievelijk 2011 in korte tijd gerealiseerd door JR Ship Investments. Naast deze vier schepen is de rederijgroep gedurende enkele jaren actief als manager van een aantal zusterschepen die nog in eigendom zijn van de werf.

Structureel herstel bleef uit

Aanvankelijk leek de markt voor multipurpose schepen minder hard te zijn geraakt door de crisis dan andere scheepvaartmarkten, maar bij het in de vaart brengen van de Esprit en Estime, in 2011, verkeerde ook deze markt in een vrije val. Er brak een lange periode van teleurstellende vrachttarieven aan. Dankzij de unieke brandstofefficiency van de Esprit en Estime, gebouwd in India, lagen de exploitatieresultaten door de jaren heen iets hoger dan het marktgemiddelde, maar de opbrengsten bleven onder het noodzakelijke niveau. Ook hier bleef structureel marktherstel uit. ►►

Verslechtering tariefniveau in 2018

Sinds augustus 2017 zijn de tarieven voor multipurpose schepen weer iets gaan verbeteren. Echter, de verbetering ging te langzaam. Eind 2018 is besloten om de Esprit en Estime te verkopen. De overdracht aan de kopers vond plaats in het eerste kwartaal van 2019. De rederij blijft gespist op nieuwe kansen op deze markt.

Markt voor offshore service schepen

De markt voor offshore services schepen, waarop de rederijgroep sinds 2010 actief is met dochteronderneming SeaZip Offshore Service BV, gedroeg zich in 2018 volgens de verwachtingen. Dat wil zeggen: een verbeterd activiteitsniveau, ten op zichte van 2016 en 2017.

De Europese markt voor windenergie is een onmiskenbare groeimarkt die een eigen, zeer uitdagende dynamiek kent. De behoefte aan de inzet van offshore service schepen kan per jaar en zelfs per maand sterk fluctueren. Zo kende 2016 een onverwacht rustig verloop als reactie op de oplevering van een recordaantal wind-turbineparken in 2015 en in afwachting van belangrijke prijsontwikkelingen, ondanks het relatief grote aantal projecten dat voor dat jaar gepland stond. Ook 2017 verliep tamelijk passief.

Hoog activiteitsniveau in 2018

2018 kende daarentegen een wat beter activiteitsniveau. In tegenstelling tot de gebruikelijke jaarcyclus, waarin de winter wordt gekenmerkt door een minimum aan activiteiten, bleef een aantal SeaZip offshore service schepen in de winter operationeel voor doorlopende werkzaamheden aan het Wikinger offshore windpark in het Duitse deel van de Baltische Zee. In het tweede kwartaal van 2018 werden alle SeaZip schepen vrijwel onafgebroken ingezet bij uiteenlopende projecten, wat het betere activiteitsniveau van 2018 onderstreept.

Schepen van derden

Van mei tot oktober draaiden de service schepen van de SeaZip-vloot intensieve diensten. Om aan de vraag te voldoen, zette SeaZip op een aantal projecten zelfs gecharterde schepen van collega-rederijen in. Ook voor het in 2018 aangekochte DP1 survey/ROV-schip, was veel werk. SeaZip zette ook andere survey schepen in, onder meer voor onderzoek ten behoeve van de Nord Stream 2 pijplijn, voor het transport van Russisch gas naar Europa.

Onderscheidend vermogen

SeaZip Offshore Service onderscheidt zich ten opzichte van de markt met snelle, brandstof-efficiënte en comfortabele schepen onder klasse van Germanischer Lloyd, goed getrainde bemanning en een zeer ervaren walorganisatie die de operationele processen op zee 24/7 ondersteunt. Alle aspecten van scheepsmanagement worden volgens strikte kwaliteits- en veiligheidsnormen uitgevoerd door JR Ship Management. Deze allround scheepsmanagementorganisatie is ISM- en ISPS-gecertificeerd.

Scheepvaartonderneming met veerkracht

In de context van de sterk veranderde internationale scheepvaartindustrie, die nog lang niet volledig van de crisisjaren is hersteld, ziet de rederijgroep een toekomst voor zich, waarin veerkrachtig ondernemerschap en de 'kunst van het laveren' bepalend zijn. Als allround scheepvaartbedrijf blijft rederijgroep JR Shipping gefocust op de efficiënte en veilige inzet van kwaliteitsschepen – eigen schepen en schepen van derden.

Als professionele short sea shipping-partner tekent rederijgroep JR Shipping voor de kwaliteit van haar operationele performance, afgestemd op internationale markt- en klantspecifieke eisen en met een scherp oog voor kostenefficiency en toegevoegde waarde. Onze professionals op zee en de professionals van onze walorganisatie in Harlingen en Rhooen committeren zich aan de verantwoordelijke taak die wij voor onze klanten mogen uitvoeren.

Kostenefficiency

Binnen het operationele management gaat veel aandacht uit naar kostenefficiency. Onze technisch inkopers en scheepsinspecteurs werken nauw samen om onderdelen-voorraad en onderhouds- en reparatiewerkzaamheden optimaal op elkaar af te stemmen en verplichte surveys slim te plannen. Partnerships met werven, toeleveranciers en verzekeraars dragen bij aan de kostenbeheersing die bij het nog altijd lage tariefniveau voor de containerfeeder schepen cruciaal is om schepen verantwoord in de vaart te houden en geen concessies te doen aan de kwaliteit van ons serviceniveau.

Professionals op zee

Ondanks de uitdagende marktomstandigheden, tekenden onze schepen in 2018 voor een uitstekende performance. Er deden zich geen ernstige schadegevallen voor en performance afspraken konden goed en volgens de geldende kwaliteitsnormen worden nagekomen. JR Shipping realiseert zich dat de goede performance van haar schepen wordt bepaald door de staf aan boord van de schepen. JR Ship Crew en SeaZip Crew, beide onderdeel van de rederijgroep, bieden onze zeevarenden maximale support in de uitvoering van hun werk en bij de verdere stappen in hun loopbaan. De sfeer aan boord van de schepen is open, vriendschappelijk en pragmatisch, de aandacht voor veiligheid, leefbaarheid en milieubewustzijn is groot. Het verloop onder officieren is minimaal, er worden veel trainings- en ontwikkelactiviteiten ondernomen om de kennis en vaardigheden van onze professionals up-to-date te houden. Dit is goed voor de kwaliteit van onze dienstverlening. Als erkend

leer- en stagebedrijf slagen JR Ship Crew en SeaZip Crew erin om steeds weer nieuw maritiem talent aan onze organisatie te binden.

Grip op bemanningskosten

Voor onze concurrentiepositie is het van eminent belang dat wij als rederijorganisatie permanent grip weten te houden op de bemanningskosten. In 2018 bleef deze kostenpost stabiel. JR Shipping zoekt altijd naar een goede balans in een adequate bezetting van Nederlandse en niet-Nederlandse officieren. Die laatste categorie beïnvloedt het totaal aan bemanningskosten per schip gunstig, doordat de gages vaak wat lager liggen en meestal in US-dollars worden uitbetaald. De meeste niet-Nederlandse officieren en gezellen werken met regelmaat voor JR Shipping, wat de betrokkenheid bij de rederij vergroot.

Scheepstechnische uitdagingen

De scheepstechniek ontwikkeld zich continue, de industrie innoveert. Daarbij ligt veel nadruk op brandstofgebruik, emissie-uitstoot en milieuveiligheid. Schepen van JR Shipping voldoen zonder uitzondering aan geldende internationale normen en de bemanning van de schepen is getraind op het voorkomen van incidenten en calamiteiten. Als rederijgroep houden we de ontwikkelingen in scheepstechnieken alsook de toekomstige regelgeving nauwlettend in het oog en dragen we, waar mogelijk, bij aan innovatieve oplossingen.

Ballastwaterverdrag

De technische staf van JR Ship Management zet grote stappen om ervoor te zorgen dat de schepen van JR Shipping tijdig voldoen aan de normen die samenhangen met het internationale Ballastwaterverdrag dat werd geïnitieerd door de Internationale Maritieme Organisatie van de Verenigde Naties en sinds 8 september 2017 van kracht is. Rederijen hebben tot 2022 de tijd om bestaande schepen aan de verdrags-

normen aan te passen. JR Shipping heeft meerdere 'ballast water treatment' systemen onderzocht en kan op tijd aan de eisen voldoen. Ook op andere milieumaatregelen, die onvermijdelijk zijn, zal de rederij steeds tijdig anticiperen. In 2019 zal een eerste schip met een systeem worden uitgerust.

Terugdringing zwaveluitstoot

Ook de wereldwijde scheepvaart ontkomt immers niet aan maatregelen die een halt moeten toeroepen aan de belasting van het milieu en de opwarming van het klimaat. Zo werd in het najaar van 2018 op initiatief van de Verenigde Naties een belangrijk besluit genomen voor het terugdringen van de zwaveluitstoot door de scheepvaart-industrie. Vanaf 1 maart 2020 mogen schepen niet meer varen op brandstof die meer dan 0,5% zwavel bevat. Voor de ECA gebieden, waaronder de Noordzee geldt al langer een limiet van 0,1%. De JR Shipping-vloot voldoet aan deze norm.

Overige schadelijke stoffen

De druk op de scheepvaartindustrie om de uitstoot van schadelijke stoffen substantieel te verminderen neemt toe. Zo zetten 170 lidstaten van de Verenigde Naties hun handtekening onder het besluit om de uitstoot van CO₂ uiterlijk per 2050 met minstens de helft te verminderen. Veel eerder, in 2016, werden al maatregelen getroffen tegen de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x) door schepen die varen in Noord-Amerika, Caribische eilanden die onder de VS vallen, Noordzee en Oostzee. Ook JR Shipping vaart in deze NO_x Emission Control Area (NECA). Onze schepen hebben daarvoor de juiste maatregelen toegepast.

We voldoen hier aan de nieuwe MRV (Monitoring, Reporting, Verifying) regelgeving door middel van monitoren en vastleggen van de CO₂ uitstoot van de schepen. Verder zijn hier geen technische maatregelen getroffen of noodzakelijk.

Experiment elektrisch varen

Zoals de auto-industrie een ingrijpende transitie naar elektrisch rijden doormaakt, oriënteert ook de scheepvaartindustrie zich op alternatieve voortstuwingstechnologieën zoals elektrisch, LNG, waterstof etc. Tilburg had in 2018 een bijzondere primeur met de inzet van twee elektrische binnenvaart-containerschepen op het Nederlandse Wilhelminakanaal. Het lijkt een kwestie van tijd voor de eerste commerciële 'batterij-schepen' de wereldzeeën bevaren. De technische staf van JR Shipping volgt de ontwikkelingen op de voet.

Autonoom varen

In maart 2019 hebben we actief deelgenomen met experimenten op de Noordzee rond autonoom varen op de Noordzee, ongeveer 5 zeemijl vanaf de kust bij Den Helder. SeaZip 3 is hiervoor uitgerust met intelligente aansturing waarmee aanvaringen voorkomen worden en nam deel aan verschillende runs van nautische scenario's om de interactie van het schip met ander scheepvaartverkeer te beoordelen. Aan dit Joint Industry Project Autonomous Shipping namen zeventien partners deel. Er gingen twee intensieve ontwikkeljaren aan vooraf. De uitkomsten zijn veelbelovend.

SeaZip 3 is het eerste schip dat volledig autonoom een testvaart heeft verricht op de Noordzee. Door te participeren in dit project hebben wij op diverse vlakken enorm veel kennis opgedaan wat ons nu en in de toekomst helpt om verder te groeien. ►►

Nieuw investeringslandschap

De scheepvaartindustrie is altijd in staat geweest investeerders te betrekken bij nieuwe projecten. Naarmate schepen kapitaalintensiever werden, werden participatieconstructies steeds belangrijker. De ambitie van JR Shipping om een sterke containerfeeder-vloot op te bouwen, waarmee de rederij in 2000 startte, ging samen met de ambitie om zoveel mogelijk succesbepalende factoren in eigen hand te houden. Daaronder ook de financiering.

De rederij besloot al vrij snel in eigen beheer scheepsparticipatieprojecten op te zetten en op de markt te brengen. Dit heeft in sterke mate bijgedragen aan de ontwikkeling van de rederijgroep. Het uitbrengen van emissies en uitvoeren van fondsbeheer werd in 2007 verder geprofessionaliseerd met de oprichting van JR Ship Investments. De rederijgroep wist uiteindelijk met meer dan 3.500 zakelijke en particuliere investeerders een relatie op te bouwen. De waarde van hun geïnvesteerde eigen vermogen bedroeg in 2012 ruim € 209 miljoen op een totale vlootwaarde van € 525 miljoen. Sinds 2012 nam zowel de investeringswaarde als de vlootwaarde als gevolg van de crisis dramatisch af. Met als dieptepunt: de noodzakelijke ontbinding van JR Fleet Fund CV, waarin investeerders hun deelname definitief verloren.

Optimale transparantie binnen duurzame investeerdersrelaties

JR Shipping en JR Ship Investments onderhouden een duurzame relatie met hun investeerders/vennootrelaties, ook bij tegenwind. Daarin staan betrokkenheid en maximale transparantie centraal. Ondanks de zeer teleurstellende ontwikkelingen, bleef het leeuwendeel van de vennootrelaties loyaal aan de rederij en haar beleid. Op dit moment geeft JR Ship Investments nog steeds professioneel uitvoering aan haar rol als fondsbeheerder, onder meer met betrekking tot de SeaZip service schepen die

met behulp van scheepsparticipaties werden gefinancierd, maar ook jegens de houders van JR Shipping obligaties. Alle investeerders kunnen blijven rekenen op optimale informatie en ondersteuning.

Nieuwe financieringsmarkten

JR Shipping blijft kijken naar mogelijkheden om de vloot te versterken. Regelmatig leidt dit tot nieuwe projectontwikkelingsmogelijkheden. Een voorbeeld is de uitbreiding op de bestaande containerfeeder-capaciteit met vier moderne schepen die in de markt bekend staan als de 'A-dijk-schepen'. De aankoop van deze schepen is volledig gefinancierd door een Engelse investeringsgroep. Door in 2018 deel te nemen aan diverse scheepsfinancieringsseminars en nieuwe netwerkactiviteiten te ontplooiën, zette JR Ship Investments stappen naar nieuwe financieringsmarkten en nieuwe investeringspartners.

Ambities

Rederijgroep JR Shipping heeft de ambitie om haar positie op de scheepvaartmarkten waarop de rederij momenteel actief is te consolideren en te versterken. Daarbij ligt de nadruk op de markt voor containerfeeder schepen en de markt voor offshore service schepen, maar ook op eventuele nieuwe kansen in de multipurpose vaart. Hierbij voorziet de rederij nieuwe eigendoms- en samenwerkingsconstructies en is een belangrijke rol weggelegd voor dienstverlening aan derden.

Dienstverlening aan derden

De vermarkting van expertise en diensten bleek de afgelopen jaren een belangrijk aanvullende activiteit te zijn voor rederijgroep JR Shipping. De dienstverlening, waarin de nadruk ligt op scheepsmanagement, richt zich onder meer op bankinstellingen en collega-rederijbedrijven.

Financiering en herstructurering

JR Shipping biedt unieke expertise op het gebied van (her-)financiering van schepen en de uitvoering van herstructureringsprogramma's. De uitstekende verhouding met meerdere scheepsfinanciers biedt unieke perspectieven. De rederij voerde herstructurerings- en herfinancieringsprogramma's voor eigen schepen uit, maar ook voor derden, waaronder banken. Gespecialiseerde JR Shipping werkmaatschappijen die een belangrijke rol spelen bij onze innovatieve scheepvaartdiensten zijn:

- ▶ JR Ship Management
- ▶ Confeeder Shipping & Chartering
- ▶ JR Ship Investments
- ▶ JR Ship Brokers & Consultants

Management offshore service processen

Het scheepsmanagement voor derden ten behoeve van de offshore energie-industrie nam in 2018 aanzienlijk toe. SeaZip Offshore Service zet sterk in op samenwerkingsverbanden om haar industriële klant beschikbaarheids- en inzetbaarheidsgaranties te kunnen bieden. Hiervoor chartert SeaZip actief schepen van collega-rederijen. Ook organiseert SeaZip de inzet van materieel, apparatuur en getrainde offshore professionals om die extra ingehuurd schepen optimaal te laten presteren. Naast de inzet van eigen service schepen, focust SeaZip Offshore Service in 2019 onder meer op:

- ▶ marine coordination services;
- ▶ ROV's;
- ▶ inzet van drones;
- ▶ generator-services (refuelling);
- ▶ port agency;
- ▶ geotechnical and geophysical surveys;
- ▶ inzet on- en offshore professionals.

Veerkracht

Rederijgroep JR Shipping is het resultaat van een dynamische 25-jarige bedrijfs-geschiedenis, waarin successen en tegenslagen elkaar afwisselden. Een lange en uitdagende periode van recessie heeft aanzienlijke schade aangericht, maar veerkrachtig ondernemerschap stond borg voor de continuïteit van onze rederijorganisatie. In ons jubileumjaar 2018 kijken we terug op een periode van ruim 10 jaar crisis. Maar we kijken ook vooruit. Naar een toekomst waarin we als veerkrachtige rederijorganisatie blijven werken aan de versterking van onze positie in de internationale wereld van zeescheepvaart en aan de kwaliteit en veiligheid van de maritieme dienstverlening aan onze klanten.

Langdurige samenwerking tussen Scotline en JR Ship Brokers & Consultants resulteerde in de bouw van 3 schepen.

COLOFON

Redactie JR Shipping:	Sander Schakelaar Eelco van der Heide Mirna Hibma
Tekstverzorging:	Ton Hilderink
Foto's:	Hasenpusch Flying Focus Niels Gort Dirk Slagter Collega's JR Shipping SeaZip
Grafische vormgeving:	Ontwerpstudio Jukkema
Druk:	Drukkerij Van Der Eems

JR SHIPPING GROEP

Korte Lijnbaan 25
Postbus 3, 8860 AA Harlingen
T +31(0)517 431 225
info@jrshipping.com, www.jrshipping.com